

Splošne vesti.

—pov. Učiteljicam ženskih ročnih del na znanje. Ker novi zakon o narodnih šolah ne predvideva učiteljic ženskih ročnih del, smo se na merodajnem mestu zanimali za to, kaj se misli s sedanji učiteljicami ženskih ročnih del. Izvedeli smo, da se misli za nje uporabiti § 182., to pa predvsem tako, da se zatečene še nadalje obdržijo v službi. — Da se podpre to naziranje s stvarnimi razlogi, bo poverjenišvo UJU storilo še potrebne korake na merodajnih mestih, kadar bo za to treba. Reči pa smemo, da imamo vtis, da se zatečenim učiteljicam ženskih ročnih del ni treba razburjati in skrbeti.

»POMETAJ PRED SVOJIM PRAGOM!«

Ne bilo bi dobro, ako bi članka, ki se tičeta obrambe ugleda učiteljskega stanu, zadelo tudi med tovariši na nerazumevanje, kakor se je to zgodilo piscu »Jutrovega« odgovora. Morebiti je bila res premalo poudarjena misel, da nočemo biti izjema, da ne maramo privilegijev in da ne odklanjamo pravične, dobrohotne kritike, zlasti avtokritike. Da se razjasni stališče glede tega, naj sledi še nekaj besed.

Brez stvarne, pozitivne kritike je vsak napredek nemogoč. Bodisi v moralnem, tehničnem ali gospodarskem oziru, bodisi pri poedincih ali družbah. Nujno je potrebno, da gresta oba, posameznik in družba, od časa do časa vase in se ogledata v neizprosni zrcalu resnice, da nepristransko spoznata in priznata svoje hibe. Težko in neprijetno je to, upira se človeškemu samoljubju, upira se stanovskemu ponosu, ali brez stroge avtokritike ni poti naprej in navzgor. Potrebni pa so taki pogledi vase zlasti danes v mrzličnem tempu življenja, ko se niti ne zaveš, kdaj kreneš v negativno smer; potrebni tem bolj, ker bo, kakor k sreči kaže razvoj, v bodočnosti še bolj nego doslej, odločala kakovost pred količino.

Tudi za nas učitelje velja vse to. Da, pri nas je avtokritika še prav posebno potrebna, ker vršimo v narodu tako važno in dalekosežno naloge, da nam je nujna tako neoporečnost v zasebnem življenju kakor dovršenost v poklicnem delu. Idealna v tem zmislu seveda ne bomo dosegli nikoli, človek je pač slabotna stvar. Vendar pa že spoznanje in volja človeka dvigata in ako se je doseglo to dvoje iz notranjega nagiba, potem je zjamenjen tudi napredek.

Prepričan sem, da smo uvideli in stvarni dovolj, da spoznavamo tudi svoje senčne strani in jim napovemo boj. Ta boj je naša interna zadeva, naša interna dolžnost, ako se hočemo uspešno boriti na zunaj za svoje pravice in ugled. Druga stvar pa je kritika, ki prihaja od drugod in ki običajno ne zasleduje pozitivnih ciljev. K temu je redkokdaj upravičen, kajti malo jih je, ki bi mogli reči: jaz sem čist!

Ako iznesemo kritike lastnega dejanja in nehanja tudi v naših stanovskih in strokovnih listih, nam ne more škodovati, za politične časopise seveda to ni. Predpogoj pa je seveda primeren način, stvarnost, ter konkretni napotki, kako se naj kaj izboljša. Samokritiki se dandanes nikakor ne moremo izogniti tudi zaradi tega, ker v borbi za reformno šolstvo ne gre le za zunanjo organizacijo, ampak tudi za vzgojne in učne metode ter za osebnostno kvaliteto učitelja.

Neosnovana pa bi bila pri tem bojazen, da bi nam taka kritika škodovala v javnosti — ako sploh kaj pride v širšo javnost. Pa-

* Ta članek je prejelo uredništvo pred današnjim listkom.

Ne kritikom — pač pa kritikastrom!

O »Našem rodu« prejemam dan za dnem razna mnenja, želje in kritike. Hvaležen sem za eno kot za drugo. So stvari vmes, s katerimi se ne strinjam, je pa tudi mnogo zdravih nasvetov. Tudi v kritikah, s katerimi sem v idejnem nasprotju, je mnogo klenega zrna. Takim kritikom, tudi tistim, ki se lotvajo lista le z negativne strani, poudarjam joč le hibe — vsem tem zahvala.

Ali v vrsto kritikov so se vtihotapili tudi kritikastri, ki zavijajo svoj nos navzgor, kar na dopisnici, če treba.

Tem veljaj teh deset zapovedi:

1. Veruj v dobro uredniško voljo.
2. Ni dovolj, da poveš kako si razočaran, treba da poveš tudi zakaj si.
3. Posveti vse sile dvigu lista tako, da priključiš vsaki kritiki tudi spis, ki naj služi kot vzorec in kot konkreten dokaz, da niso tvoje besede po nemarnem izrečene.
4. Spoštuj tudi mnenje drugih, da boš dolgo literarno mlad in prožen in da bo starost še daleč.
5. Ne otepaj preveč z velikopoteznimi gestami, da ne ubiješ veselja do dela tudi drugim.
6. Pomisli, da otrok ne vidi nemorale tam, kjer ti hočeš, da jo vidi.
7. Ne pošiljaj uredništvu idej, ki si jih pobral pri sosedu, kajti sosed jih je uredništvu poslal pred teboj.
8. Ne pravdaj se po krivem s številko, ki še ni izšla.
9. Ne želi si imeti tak list, ki bi te službeno nadomeščal, za to si kupi gramofon.
10. Ne želi si biti urednik v teh časih.

J. Ribičič.

metni in razsodni ljudje — in le taki pridejo pri tem v poštev — morajo spoznati težnjo po vsestranskem napredku in viden bo kvečjemu še migljaj: pojdi in stori tudi ti tako!

F. Haberman.

— Poziv na sotrudištvo pri Slov. Šolski Matici. SSM namerava izdati za leto 1930. knjigo iz praktičnega dela na srednji stopnji ali pa še eno o osnovnem razredu, po načelih delovne šole seveda. Prosimo cenjene učitelje in učiteljice, ki delujejo po teh načelih, da nam javijo, če so voljni prispevati in kaj bi lahko prispevali. Delo je lahko celotno (za celo knjigo), ali pa le prinos k zborni knjigi (z več sotrudištvom). Blagovolite nam to javiti do konca februarja. Na podlagi prijav se bomo odločili za najugodnejšo obliko in dali sotrudištvom nato primerna navodila.

Odbor.

— Včlanjenje v Slov. Šolsko Matico. Veslik del učiteljstva je še vedno izven SSM. To nezanimanje ni škodljivo samo za SSM, temveč tudi za učiteljski stan. Vzgojstvo postaja danes javna zadeva. O njem pogosto razpravljajo lajki v dnevnem časopisu, še več se o tem razpravlja med starši. Padajo kritike, včasih neupravičene, pogosto upravičene. Potrebno je, da je učitelj v vzgojnem gibanju vedno na tekočem, saj ga sicer razmere prerastejo. Vzgojitelj si mora pridobiti v svojem delokrogu suverenost, ki ga dviga nad lajiško kritiko. Tako si bo utrdil svojo pozicijo i družabno i gmo tno. V strokovni izobrazbi je moč! SSM že od svojega početka služi velikemu cilju: dvigu učiteljeve izobrazbe. Njeno delovanje je bilo vedno veren odsev svetovnega pedagoškega gibanja. Tako je tudi zdaj, ko se pedagoška praksa takorekoč v temeljiti prenovi in je nepoučenemu težko najti orientacije. SSM ima tudi tu svoje trdne smernice. Kdor se res vglobi v njene knjige in jih skuša po ideji udeležiti, je lahko prepričan, da hodi z duhom časa. Lahko je prepričan, da dviga svoje poklicno delo in — svoj stan. Vemo, da so učiteljeve gmo tne žrtve v razne kulturne namene velike in jih učitelj težko zmaguje. A če že mora kje reducirati, pri svoji poklicni ustanovi bi bilo to najmanj umestno.

Odbor.

— Slovenska Šolska Matica je imela dne 19. januarja t. l. 7. redno sejo. Dosedanji predsednik dr. Poljanec je prijavil svoj izstop iz odbora, kar je vzel odbor soglasno z obžalovanjem na znanje. Predsedstvo prevzame dosedanj podpredsednik Fran Gabršek. Na mesto tajnika Osterca, ki je odločil svoje tajniške posle, ostal pa v odboru, stopi Albina Zavašnikova. Kot osmi član odbora se kooptira namestnik Ivan Tomažič, sreski šolski nadzornik v Mariboru. Blagajnik poroča, da še nekateri poverjeniki niso prijavili članov, mnogi pa so jih prijavili zelo malo. Sklene se, da ponovno pozovemo učitelje k včlanjenju. Banska uprava v Ljubljani je nakazala SSM izredno podporo v znesku 8000 Din. — Za leto 1930. izda SSM Zbornik, Jurančičevo »Iz šole za narod« (ki je bila namenjena že za leto 1929.), kot tretjo knjigo pa istotako delo iz šolske prakse, ni pa še tačas določen njen tema. V slučaju gmo tne možnosti bi izdali še 4. knjigo, ki bi bila teoretskega značaja. — Sklene se, da se poživijo pedagoško delovanje tudi v Ljubljani in v prejšnji ljubljanski oblasti s predavanji, ki se bodo vršila pod imenom SSM. Inicijativo prevzame prof. dr. Ozvald.

— Knjige Slovenske Maticе za leto 1930. Zaradi avtorjeve obolelosti izide 2. snopič Kidričeve Zgodovine slov. slovstva šele leta 1931. Letošnji knjižni dar za članarino 50 Din je naslednji: 1. Izidor Cankar, Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi. II. del: Romanska doba in gotika. I. snopič (ca. 8 tiskovnih pol). Prevodi iz svetovne književnosti, in sicer: 2. XI. zvezek: Reymont-Glonar, Kmetje, II. del: (ca. 17 tisk. pol). 3. XII. zvezek: Calderon de la Barca — Oton Župančič, Sodnik zalamejski. Igrokaz v treh dejanjih (ca. 6 tisk. pol). 4. Literarno delovanje Slovenske Maticе od začetka do leta 1930. Biobliografski pregled. Sestavil dr. Janko Šlebinger. Letno poročilo Slovenske Maticе. 5. Po izberu eno od naslednjih knjig (ozir. ad h dve): a) Lončar Drag, Politično življenje Slovencev (od l. 1797.—1919.) ali b) Kovačič Fr., Slovenska Štajerska in Prekmurje. Zgodovinski opis. c) Mencinger I., Izbrani spisi, III. zvezek: Povesti, satire in članki, č isti. IV. zvezek: Abadon. d) Knezova knjižnica, XXII. zvezek, Juš Kozak: Razori: Rado Murnik: Tujec itd. e) Lermontov-dr. Vlad. Borštnik, Juna našega časa. f) Jerajeva Vida, iz Ljubljane čez poljane. g) Lah Iv., Češka antologija. h) Golja Pavel, Pesmi o zlatolaskah in Večerna pesmarica. Glede izbire pete knjige naj služi vsem poverjenikom in članom v vednost dejstvo, da ni nobene teh knjig v tolikem številu v zalogi, da bi si mogli izbrati vsi člani ali njih velika večina eno in isto knjigo. Iz tega vzroka se mora omejiti izbira le na obvestilo, katere navedenih knjig posamezni člani ne žele, oziroma katero knjigo pred vsem žele. V tem primeru pa je treba navesti vsaj tri knjige, da je upravi dana možnost odločitve po razpoložljivosti. Priporočam se, da sporočijo člani svoje želje poverjenikom, poverjeniki pa izpolnijo priloženo vprašalno polo. Člani izven poverjeništev

Otroci, ki jim je šola v breme

in oni, ki bolehalo, povzročajo vedno velike skrbi svojim staršem. Po njihovi blede barvi se prepričamo, da so premalo hranjeni. V takem slučaju pa nima smisla zalagati otrokov želodec z veliko množino hrane, kajti večja množina navadne hrane povzroča čisto preobremenitev prebavnih organov, izgubo teka, nerazpoloženje in event. tudi bolečine že prenapetega otrokovega telesa. Edinole izboljšanje hrane z ozirom na njeno vrednost more v resnici pomagati Vašemu otroku. OVOMALTINE, naravna krepilna hrana, Vam bo povzročila potrebno izboljšanje. OVOMALTINE se prireja izključno iz najrednejših sestavin, ki se nahajajo v jajcih, mleku in sladu, ter more mladi organizem podpreti v rasti in napredku. Bledi otroci, ki jih teži šola, bodo zopet procvitali z OVOMALTINE.

Dobiva se povsod po ceni 18:50 Din za škatljo. Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na oglas v »Učit. Tovarišu«, od tvrdke

DR. A. WANDER, D. D. ZAGREB.

morejo sporočiti svoje želje glede izbire pete knjige naravnost društvu po dopisnici ali pa na zadnji strani položnice. Za člane, ki pristopijo v leto 1930., ali pozneje, se zniža cena za celotni prvi del Cankarjeve Zgodovine likovne umetnosti (1. snop. slikarstvo, 2. snopič skulptura, 3. snop. arhitektura, skupno 316 strani s 141 slikami) na 88 Din, vezan v najfinejšo platno 100 Din. Tudi na obroke do sprejema knjig. Vsak snopič pa je zase celota. Ta zgodovina, delo velike vrednosti, izide v petih delih. Za letos pristopivše člane prihaja v poštev pred vsem v leto 1929. izdani I. del romana »Kmetje« (Jesen). Cena 50 Din se zniža za te člane na 20 Din. Izvirna vezava vsake knjige v najfinejšo platno stane 12 Din. Zgodovina likovne umetnosti se veže skupno po posameznih delih, torej ne po snopičih. Tudi dr. Kidričeva Zgodovina slovenskega slovstva se bo vezala skupno v eno knjigo. Kdor želi imeti vezane knjige, naj to naznani poverjeniku ali pa društvu. Vežejo se knjige pod 2., 3. in 5. Članarina mora biti poravnana najkasneje ob sprejemu knjig. Knjige izidejo o Veliki noči. Gg. poverjeniki se naprošajo, da pošljejo seznam članov in izpolnjeno vprašalno polo najkasneje do 1. aprila t. l. Vabimo k pristopu, ki ga je javiti ali poverjenikom, ali društvu po dopisnici, nakar se pošlje položnica za poravnavo članarine. — Slovenska Matica.

— Članom (icam) radovljiškega učiteljskega društva sem razposlal te dni položnice. Prosim, da poravnate članarino zanesljivo do 15. februarja t. l. Člani dolgujejo na članarini približno 3900 Din. Neka tovarišica dolguje doslej 341:80 Din. Prisiljeni bomo objaviti vse dolžnike. Ne odlašajte torej! — S tovariškim pozdravom Golobič Peter, blagajnik.

— Učiteljski dom v Ljubljani. Darovali so: Učiteljsko na Viču 60 Din, Škerjanec Mara iz Trnja 150 Din in Pleško Marija z Vrhnike 100 Din, skupaj 210 Din. Vsem hvala lepa! — Jos. Kobal, blagajnik.

— Nov uspeh Anacot pastil. Z najnovejšimi deli na dunajski kliniki za bolezni v vratu in ustih, je dokazano, da je za desinfekcijo grla uporaba trdega desinfekcijskega sredstva (pastile) mnogo uspešnejša nego uporaba tekočega, ki se uporablja za grgranje, to pa s tega razloga, ker tekočina za grgranje ne more prodreti do vseh onih delov v grlu, ki jih moramo desinficirati. Kot desinfekcijsko sredstvo v trdi obliki so se uporabljale Anacot-pastile, katerih baktericidni učinek je bil popolnoma dokazan.

Anacot-pastile, raztopljene v ustih razvijajo formaldehidne pare, ki so dobro razkuževalno sredstvo in imajo zelo ugoden okus. Kot posebno njihovo prednost se mora poudariti to, da ne mažejo zob kot druga desinfekcijska sredstva.

Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

RISALNA ORODJA kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

„Naš rod.“

—nr. Tretja številka izide 20. februarja, morda še kak dan prej, kar je odvisno od naklade in tehnične strani. Četrto številko bomo skušali izdati 15. marca, peto pa že 10. aprila, da jo dobe naročniki za velikonočne počitnice. Temu primerno je treba urediti tudi zbiranje naročnine, o čemer bomo še točneje spregovorili v okrožnici, ki jo priložimo 3. številki.

—nr. Vezani letniki bodo stali v prednaročbi v polplatnu 22 Din, v celo platno 30 Din. Cene originalnim platnicam še ne moremo določiti, ker je to odvisno od količine. Doslej smo dobili za vezavo v originalnih platnicah samo par prijav. Poštnino krijejo naročniki. Naročila na vezane letnike še vedno sprejemamo. Vendar je tudi ta zaloga prav skromna, zato naj nihče ne odlašaj, komur je na tem, da dobi ob koncu leta vezan letnik. Nekateri vplačujejo številke, namenjene za vezavo, skupno z drugim naročilom, drugi žele vplačati vse skupaj ob koncu leta. Nam je prav to in ono. Zadnjič smo sporočili ceno vezave, kar so nekateri napačno tolmačili kot ceno kompletno vezanemu letniku.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

—pev. Pevski tečaj v februarju se bo vršil 15., 16. in 17. februarja. 15. februarja za ženski zbor dopoldne od 9.—12. in popoldne od 15.—18. ure. — 16. februarja za mešani zbor dopoldne od 9.—12. in popoldne od 15.—18. ure. — 17. februarja za mešani zbor dopoldne od 8.—11. ure.

Odbor.

Stanovska organizacija UJU Iz poverjenišva UJU.

Na okrožnico št. 645 z dne 30. januarja t. l. je odgovorilo več društev in članov ožjega sosveta. Nasvetovali so, da stori vodstvo poverjenišva vse potrebne korake za ugodno sestavo pravilnika k zakonu o narodnih šolah in za izboljšanje našega gmo tne položaja. Ker je bil istega mišljenja tudi tov. Flere, sta odpotovala 4. februarja zvečer v Beograd poverjenik tov. Skulj in tov. Dimnik kot eks pert. V Beogradu obiščeta merodajne osebe v prosvetnem ministristvu. V stik bosta stopila tudi s posameznimi člani komisije za izpremembo uradniškega zakona.

Iz društev:

Vabila:

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERSKI OKRAJ ima svoj redni občni zbor v soboto dne 8. februarja 1930. ob 8. uri v osnovni šoli v Vuhredu z običajnim dnevnim redom in predavanji tov. Hribnika o »Učeni ednotah« in tov. Miklavca o »Izboljšanju celokupnih gospodarskih prilik potom gospodarstva v marenberškem okraju. K polnoštevilni udeležbi vabi — odbor.

— ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo dne 22. februarja ob 10. uri v Rogatcu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Ref. tov. Kovačiča (I. del): »Komponente pomladnih mrazov; higrometer v službi lokalne prognoze«. 4. Ref. akad. Stancerja: »Nova metoda učenja jezikov«. 5. Slučajnosti.

— UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANSKA OKOLICA — zahodnji del bo zborovalo v Ljubljani na II. mestni deški osnovni šoli (na Grabnu) dne 15. februarja t. l. s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo društvenega vodstva. 2. Pravilnik k osnovnoškolskemu zakonu. 3. Navodila za delovanje v krožkih. 4. Slučajnosti. 5. Predavanje tov. Kunaverja Pavla o skavtizmu s skioptičnimi slikami v kinu. — Odbor.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni namoščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij.

IZVIRNE FRANCOŠKE PASTILJE

VALDA

PRODAJAJO VSE LERARNE IN DROGERIJE

proti NAUŠNI, NAHODU, BOLEČINAM V GRLU, KATARJU, GRIPI, INFLUENCI.